

Profesor R. Midirak je aktívnym členom Slovenskej ekologickej spoločnosti a ďalších vedeckých spoločností pri SAV, členom Slovenského národného výboru programu UNESCO Človek a biosféra, predsedom Komisie Predsedníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied pre ekológiu a krajinné inžinierstvo a členom redakčných rád 8 vedeckých časopisov.

Pre vedeckú a pedagogickú činnosť jubilanta je príznačná neobyčajná pracovitosť, neúnavná a precízna experimentálna práca, vedecká dôslednosť opierajúca sa o poznanie zákonitostí geoekologických procesov v krajine, schopnosť jasnej interpretácie výsledkov krajinnokoekologických výskumov a koncipovania priorít v danej etape rozvoja vedy, výskumu a spoločenského

života, nekompromisná kritickosť k zodpovednosti vo vedeckej práci a schopnosť vypracovať náročné krajinnokoekologické syntézy. Za dosiahnuté vedecké výsledky získal početné ocenenia a vyznamenania, o. i. Cenu TU vo Zvolene za významné výsledky v rozvoji vedeckého poznania v ekológii (1997), Zlatú medailu Prešovskej univerzity za ekológiu (1999), Pamätnú medailu Juraja Fándlyho za významné výsledky v pôdohospodárskych vedách od Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV (2003), Medailu Jozefa Dekreta Matejovie za rozvoj lesníckej vedy na Slovensku od LVÚ vo Zvolene (2004), Medailu za rozvoj vedy v oblasti lesníctva a ekológie krajiny od SAPV (2004), striebornú medailu

za celoživotný prínos v oblasti lesníckej vedy a výskumu od ministra pôdohospodárstva SR (2007) a zlatú medailu Národného lesníckeho centra vo Zvolene (2008).

Sedemdesiatka je pre špičkového vedca a vysokoškolského pedagóga určitou hranicou, keď si viac ako v mladosti uvedomuje hodnoty života, ktorým sa oplatí venovať všetky duševné i fyzické sily. Pri tejto príležitosti želáme profesorovi Midirakovi pevné zdravie, veľa osobného šťastia, spokojnosti a optimizmu do ďalších tvorivých rokov.

Ad multos annos.

Prof. Ing. Ivan Vološčuk, DrSc., Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela, Cesta na amfiteáter 1, 974 01 Banská Bystrica, ivoloscuk@azet.sk

Pozoruhodná učebnica krajinej ekológie

J. Šteffek, I. Gallay, Z. Gallayová, V. Kunca, T. Lepeška, B. Olah, J. Škvareninová, K. Ujházy, M. Ujházyová, M. Wieszik, Z. Križanová: **Krajinnokoekologický výskum. Vybrané teoretické a metodické aspekty.** Vysokoškolská učebnica. Vydala Fakulta ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene, 2008, 221 strán. ISBN 978-80-228-1861-2.

Kolektív autorov z Fakulty ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene vydal pozoruhodnú učebnicu krajinej ekológie, ktorá je aj moderným manuálom pre výskum tohto interdisciplinárneho odvetvia. Krajinná ekológia je podľa názoru autorov ekologickou subdisciplínou, čo sa v plnej miere prejavuje v koncepcii tejto učebnice, obsahujúcej hlavné výskumné krajinnokoekologické problémy s ťažiskom v biologicko-ekologickom prístupe. Učebnica podáva metodické návody na vykonávanie najrôznejších výskumov krajiny s dôrazom na vzťah biota – prostredie.

Učebnica má desať kapitol, z ktorých sa sedem zaoberá základným výskumom problémov krajinej ekológie. Prvá

kapitola sa venuje predmetu výskumu – krajine (Olah, Gallay, Gallayová), na ktorú nadväzuje metodika výskumu abiotického komplexu krajiny (Gallay), ako jej stabilného základu a prostredia bioty. Súbor biologických kapitol začína metodikou výskumu a mapovania rekonštrukčnej a reálnej vegetácie (Ujházy, Ujházyová), nadväzuje časť o fenológii drevín (Škvareninová) a pokračuje kapitolou zaoberajúcou sa výskumom trvalých trávnych porastov (Gallayová). Súbor kapitol o vegetácii ukončuje časť o hodnotení antropogénnych vplyvov na lesné ekosystémy (Kunca). Osobitná kapitola sa venuje metodike zoologického výskumu (Šteffek, Wieszik). Súbor uvedených podstatných kapitol uzatvára časť o využívaní krajiny so zameraním na jeho vývoj, zmeny a vzťah ku krajinnokoekologickým areálom (Olah). Učebnicu dopĺňa kapitola o integrovanom manažmente povodí (Lepeška) a vizuálnom hodnotení krajiny ako komplementárnej súčasťi krajinnokoekologického výskumu (Križanová).

Učebnica má originálnu koncepciu. V prvej časti každej kapitoly autori prezentujú teoretický rozbor problému a prehľad základnej literatúry. Druhá časť obsahuje opis metodických postupov a v tretej časti sú uvedené príklady výskumných riešení. Čitateľ tak získava

komplexné poznatky o danej problematike. Učebnicu možno právom označiť za komplexný návod na vykonávanie krajinnokoekologických výskumov. V tom spočíva jej vysoká hodnota. Ďalšou hodnotou je jej biologicko-ekologický prístup, ktorý doteraz chýbal v našej literatúre o krajine.

Učebnica je dôstojnou protiváhou učebniciam a učebným textom o krajine a krajinej ekológii (resp. geoekológii) publikovaným v prostredí geografickej komunity. Vyvažuje sa ňou nerovnováha v slovenskej krajinej ekológii, kde dominuje polycentrický geosystémový prístup. Týmto publikačným počínom sa slovenská krajinná ekológia kompletizuje a v plnej miere sa na ňu vzťahuje charakteristika H. Lesera, podľa ktorej krajinná ekológia je interdisciplinárna problematika výskumu krajiny s jadrom v geografickom a ekologickom prístupe.

Učebnica je napísaná zrozumiteľným, pritom exaktným vedeckým jazykom, prístupným širokému spektru špecialistov a vhodná je tiež pre všetkých vedeckých pracovníkov, aj mimo krajinej ekológie. Autorský kolektív významne prispieva k rozvoju krajinej ekológie na Slovensku a kladie základy zaujímavej zvolenskej krajinnokoekologickej školy.

Prof. RNDr. Ján Drdoš, DrSc.